

véleményének megismerését ötvözi a terepmunkával. Szerencsés a rendezvény több felsőoktatási intézményre való kiterjesztése.

Ahhoz, hogy az említett továbblépési lehetőségek valósággá váljanak, három nagy akadályt kell leküzdeni:

- (1) A közömbösség a hallgatók, a térségi partnerek és a megcélzott vállalati szféra oldaláról is tapasztalható. Részint a csak szűk keresztmetszetben, de azért meglévő érdeklődők megtalálása, részint az érdeklődés felkeltése lehet a megoldást. Ez utóbbiban az országos összefogás és a központi segítség is jó szolgálatot tehet.
- (2) Az együttműködéshez szükséges kompetenciák hiánya, a kommunikáció akadozása, a sztereotípiák miatti szakadékok és a stratégiai gondolkodás hiánya szintén egyaránt jellemzi a hallgatók csoportját és a térségi szereplőket is. A mindkét csoport számára szervezett képzésekkel, a problémával való szembesülés elősegítésével és az együttműködés folyamatának az egyetemi oktatókat, külső szakembereket bevonó mentorálásával lehetünk úrrá a problémán.
- (3) A pénzügyi források hiánya a most említett megoldások és az alapfeladatok megvalósítása számára is akadályt jelent. Csupán önkéntes munkával a felvázolt feladatok nem megvalósíthatók. A projekt feladatainak szervezése egy fizetett projektasszisztens munkáját igényli. A szemléletformáló kampányok, a hallgatókat motiváló versenyek, gyakornoki ösztöndíjak, a nyári egyetem, a látóutak, az országos hálózat működtetése mind pénzügyi forrásokat is igényelnek.

Remélem, az eddigi erőfeszítések nem mennek kárba és sikerül a folytatás feltételeit biztosítani és ezzel az eddigi együttműködésben résztvevő minden fél érdekeinek és céljainak megfelelő közös cselekvést a továbbiakban még intenzívebben és hatékonyabban megvalósítani.

TÉR-ÉRTÉK-FEJLESZTÉS KONFERENCIA

Miskolc, 2010. november 25.

A Miskolci Akadémiai Bizottság Regionális Tudományos Munkabizottsága, az Észak-magyarországi Regionális Kutatásokért Alapítvány és a Kistérségi Fejlesztő Szervezetek Országos Szövetsége 2010. november 25-én a Tudomány Ünnepe alkalmából szervezett Tér – Érték - Fejlesztés: Értékváltás a területi politikákban címmel. A konferencia három blokkra tagolódott: a délelőtti folyamán a téma elméleti kérdéseire kapcsolódó előadásokat hallgathattak a résztvevők, tizenegy órától az Abaúji helyi termékek bemutatóját és a Szikszói kistérség és a Miskolci Egyetem kutatási projektjének a poszter kiállítását tekinthették meg, majd a záró blokkban a terület- és vidékfejlesztés intézményrendszeréhez kapcsolódó gyakorlati kérdések kerültek terítékre.

Dr. Németh Tamás agrokémikus, akadémikus, az MTA főtitkára nyitotta meg a délelőtti előadások sorát. A tér és érték kapcsolatát napjaink talán legaktuálisabb katasztrófája, a kolontári - devecseri vörösiszap ömlés példáján vázolta fel. A katasztrófa és annak hatásai sok szempontból elemezhetők, Főtitkár Úr a mezőgazdasággal kapcsolatos méréseket és következtetéseket emelte ki. A bemutatott ábrák szemléletesen mutatták a katasztrófa térbeni kiterjedését. A talaj szennyezettségének mérése és a megtisztulási folyamat modellezése alapján a tér abban a körzetben teljes mértékben és hosszú távra átértékelődött. A megváltozott erőforrásokhoz igazodó mezőgazdasági szerkezetváltásra van szükség. A fejlesztéseket ennek kell alárendelni.

Dr. Ilyés Zoltán geográfus, a Miskolci Egyetem Kulturális és Vizuális Antropológiai Intézet egyetemi docense „Értékek a térben” címmel a kultúrtáj paradigmájáról és a kultúrtáj kataszter készítéséről tartott előadást. A tér – érték – fejlesztés gondolkör a lakóknak a kultúrtáj formálódásában fontos szerepet játszó szellemi, társadalmi és gazdasági rendszerei, úgy mint pl. az esztétikai elképzelések, a nyelvek, a nemzetek, a vallások, a jogrend, az igazgatás, az

infrastruktúra, a gazdaság, a tulajdonviszonyok hatásainak elemzésében tükröződött vissza. A hallgatók pontos betekintést nyerhettek a kultúrtájkaszter készítésének szempontjaiba és menetébe. Az értékek térbeni megjelenését is feltáró kultúrtájkaszter készítése olyan, elsősorban a vidékfejlesztés hatókörébe tartozó témákhoz kapcsolódó fejlesztések indításának alapfeltétele, mit pl. (1) az örökségvédelem: örökség, örökségesítés, kitalált hagyományok; (2) a kultúragazdaság: az emlékezés, emlékezet, emlékezetpolitika, helyi tudás; (3) az identitás erősítése, identitáspolitika; (4) a turizmus (kulturális, falusi-, öko-, örökség- folklór-, nemzeti); (5) a tájvédelem; tájgondozás, tájtervezés, (6) a településfejlesztés.

Dr. Nagy József, a biológia tudomány kandidátusa, címzetes egyetemi docens, a Bükk-Mak LEADER Egyesület ügyvezetője a megújuló energiaforrások vidékfejlesztésben játszott lehetséges szerepét mutatta be a fenntartható fejlődés elméleti modelljébe ágyazva, egyesületük konkrét programja alapján. Innovációjuk alapja a MIKROVIRKA rendszerű „1 falu 1 MW” integráció. Térségükben - szinte példátlan módon – a korábbi LEADER+, majd a 2007-2013 közötti időszakra kiterjedő LEADER program forrásait sikerült az általuk stratégiai jelentőségű alternatív energiák részesedésének és a térségi szinten az önellátás növelésére fókuszálniuk. A vidékfejlesztés forrásai mellett a több ütemben megvalósuló elképzelések realizálásához környezetvédelmi forrásokat is felhasználnak

V.Németh Zsolt a Vidékfejlesztési minisztérium államtitkára a vidékfejlesztés megújuló koncepcióját és az ehhez igazodó intézményrendszert vázolta fel. Kitért a LEADER mozgalom szerveződésének eddigi visszasságaira és az európai LEADER alapelvekhez való visszatérés szükségességére és lehetséges lépéseire. A kormányzat célja valódi alulról szerveződő, átlátható méretű és funkciójú helyi csoportok megerősítése, a közreműködő szervezeti feladatok jelentős részétől a HACs-ok munkaszervezeteinek mentesítése, a korrupció megszüntetése.

Dr.Ódor Ferenc, Abaúj országgyűlési képviselője, korábban a Megyei Önkormányzat Elnöke, ill. a Csereháti Településszövetség Elnöke nyitotta meg a tanácskozás szünetében az Abaúji és Szikszói kistérségek helyi termékeiből összeállított bemutatót és a Miskolci Egyetem és a Szikszói kistérség között az LHH Programhoz kapcsolódva létrejött együttműködés keretében a Szikszói kistérség értékeiről elkészített poszter kiállítását. A bemutatott tejtermékeket, pék- és húsarukat, valamint pálinkákat és borokat a résztvevők meg is kóstolhatták. (A kiállított hat db poszter anyagát a szerzők az Észak-magyarországi Stratégiai Füzetekben részletesebb változatban közlik.)

Dr. G. Fekete Éva geográfus, a Miskolci Egyetem Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézetének egyetemi docense az elméleti előadások sorát folytatva, előadásában a posztmodern értékeknek és a helyi terméknek a vidék megújulásában játszott szerepét fejtette ki. Az értékváltás sajátosságait összefoglalását követően két – még folyamatban lévő - kutatási eredményeibe engedett bepillantást. Az eddigi eredmények a vidéki térségekben a posztmodern értékek iránti fogékonyságra (annak a térségektől függően aktívabb vagy passzívabb válfajára) mutattak rá. A helyi termékek felmérése pedig a témában a kistérségi koordináció szükségességére és technikáira hívta fel a figyelmet.

Wächter Balázs, a A VitalPro Kft. vezető szakértője a területfejlesztés intézményrendszerének formálásához fogalmazott meg javaslatokat. Kiemelt figyelmet fordított a területpolitika paradigmaváltásának bemutatására, azon belül is az integrált fejlesztési programokba illeszkedő projektek szerepének felértékelődésére. Példaként Örkény község értékeken alapuló, integrált fejlesztése került bemutatásra.

A konferencia összesen mintegy 80 résztvevője – köztük a szikszói kistérség polgármesterei és kistérségi menedzserei, valamint az LHH és felsőoktatás programba bevont egyetemisták is - tudásban gyarapodtak, átvehető mintákkal, jó példákkal találkozhattak. A szervezők az előadóknak helyi termékekből összeállított ajándékkosárkával mondtak köszönetet.

G.Fekete Éva – Lipták Katalin